ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1953

Vyhlásené: 31.01.1953 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

3

Vládne nariadenie
zo dňa 23. decembra 1952
o podnikoch štátneho obchodu.

Vláda Československej republiky nariaďuje so súhlasom prezidenta republiky podľa § 42 ods. 1 zákona č. 241/1948 Sb., o prvom päťročnom hospodárskom pláne rozvoja Československej republiky (zákon o päťročnom pláne):

§ 1.
Úlohy podnikov štátneho obchodu.

(1) Podniky štátneho obchodu plnia úlohy socialistického obchodu. Vykonávajú plánovitý nákup a predaj tovaru, jeho skladovanie, úpravu a poskytujú služby v odbore obchodu a spoločného stravovania. Tým slúžia na uspokojovanie potrieb obyvateľstva a prispievajú k zvyšovaniu životnej úrovne pracujúcich.

(2) Ak to vyžaduje plynulé zásobovanie obyvateľstva, vykonávajú podniky štátneho obchodu podľa osobitných predpisov i doplnkovú výrobu tovaru dennej potreby, poprípade výkup pôdohospodárskych výrobkov.

§ 2.
Zriadenie podniku.

Podniky štátneho obchodu zriaďuje minister vnútorného obchodu po dohode s ministrom financií. Sveruje im do správy časti národného majetku. Ak spadá taký majetok do pôsobnosti iného ministra, robí minister vnútorného obchodu tieto opatrenia po dohode s ním.

§ 3.
Názov podniku a jeho právna povaha.

(1) Podniky štátneho obchodu sú samostatné právnické osoby. Vlastníkom majetku, ktorý je podniku štátneho obchodu sverený do správy, je štát. Vo veciach tohto majetku podnik štátneho obchodu vystupuje a koná vo vlastnom mene.

(2) Minister vnútorného obchodu určí podniku štátneho obchodu názov, deň vzniku, sídlo, predmet podnikania a obvod činnosti. O zriadení podniku vydá listinu, v ktorej určí i deň, ku ktorému podnik prevezme majetok do neho začlenený; to isté platí, ak dôjde k zmenám.

(3) Vo verejných knihách a úradných registroch sa zapisuje ako vlastník nehnuteľnosti alebo práva, ktoré má podnik štátneho obchodu v správe, československý štát s vyznačením tohto podniku. Zápisy sa vykonajú na návrh podniku.

(4) Pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, platia o podnikoch štátneho obchodu predpisy o národných podnikoch.

§ 4.
Organizácia podnikov.

Organizáciu podnikov štátneho obchodu upraví minister vnútorného obchodu v štatútoch.

§ 5.
Scudzenie a zaťaženie majetku podniku.

(1) Podnik štátneho obchodu nesmie scudziť časti majetku svereného do jeho správy, ktoré sú určené na to, aby ich trvale užíval. Výnimku môže povoliť minister vnútorného obchodu. Úkony, ktoré sú v rozpore s týmto zákazom nemajú právne následky.

(2) K majetkovým častiam uvedeným v odseku 1 nemôžu tretie osoby nadobudnúť záložné alebo iné vecné práva.

§ 6.
Prechod záväzkov.

(1) O tom, do ktorých záväzkov vstupuje podnik štátneho obchodu, do ktorého bol začlenený znárodnený majetok, za ktorých podmienok sa môže podnik štátneho obchodu domáhať zrušenia záväzku alebo jeho primeranej úpravy, o tom, ako sa upravujú záväzky predlženého znárodneného podniku, ktorého majetok bol začlenený do podniku štátneho obchodu, ako aj o tom, za ktorých podmienok môže podnik odporovať právnym úkonom predošlého vlastníka znárodneného podniku, platia predpisy o znárodnení.

(2) Minister vnútorného obchodu po dohode s ministrom financií určí, ktoré záväzky prechádzajú na podnik štátneho obchodu dňom prevzatia národného majetku, ktorý bol do neho začlenený. Prechodom záväzkov podľa prvej vety sa skorší dlžník oslobodzuje. Na taký prechod nie je potrebný súhlas veriteľa.

§ 7.
Uspokojenie záväzkov.

(1) Čo do záväzkov podniku štátneho obchodu sa možno uspokojiť iba z majetku svereného mu do správy, ktorý nie je určený na to, aby ho podnik trvale užíval (§ 5).

(2) Z majetku, ktorý má podnik štátneho obchodu v správe, nemožno žiadať ani docieliť uspokojenie pohľadávok proti štátu.

§ 8.
Zriaďovanie prevodzovní.

Podniky štátneho obchodu zriaďujú a zrušujú predajne a prevodzovne spoločného stravovania v určených obvodoch podľa plánu a so súhlasom národného výboru. Postup pri zriaďovaní, zrušovaní a zmenách predajní a prevodzovní spoločného stravovania upraví Ministerstvo vnútorného obchodu.

§ 9.
Obchodno-finančný plán.

(1) Činnosť podniku štátneho obchodu je určovaná jeho schváleným obchodno-finančným plánom. Obchodno-finančné plány podnikov štátneho obchodu naväzujú na štátny plán rozvoja národného hospodárstva a na štátny rozpočet.

(2) Všetci pracujúci v podniku štátneho obchodu musia byť vedení snahou splniť úlohy uložené štátnym plánom čo najhospodárnejšie.

Zásady pre vedenie.

§ 10.

V podniku štátneho obchodu zodpovedá každý osobne za splnenie svojich úloh.

§ 11.

Vedenie podniku štátneho obchodu a každej jeho časti prislúcha vždy zodpovednému vedúcemu v rámci jeho samostatnej rozhodovacej právomoci.

§ 12.

Podnik štátneho obchodu je povinný dbať, aby sa dosiahnutie priaznivých výsledkov v plnení plánovaných úloh opieralo o socialistické uvedomenie zamestnancov pracujúcich v podniku a posilňovať ich hmotný záujem na týchto výsledkoch.

§ 13.
Podnikový riaditeľ.

(1) Vedúcim podniku štátneho obchodu je riaditeľ, ktorý zastupuje podnik a koná v jeho mene. Je priamo podriadený riaditeľovi kompetentnej hlavnej správy Ministerstva vnútorného obchodu. V prípadoch, keď podnik nepatrí do sústavy podnikov niektorej z hlavných správ, je riaditeľ podniku štátneho obchodu podriadený priamo ministrovi vnútorného obchodu. Riaditeľa vymenúva a odvoláva minister vnútorného obchodu.

(2) O veciach podniku štátneho obchodu rozhoduje riaditeľ samostatne, pokiaľ v jednotlivých prípadoch nie je ustanovené, že potrebuje pre svoje rozhodnutie predchádzajúci súhlas Ministerstva vnútorného obchodu alebo iného orgánu. Za podnik sa podpisuje tak, že k názvu podniku pripojí podnikový riaditeľ svoj podpis.

(3) Riaditeľ zodpovedá osobne za stav celého podniku a výsledky jeho činnosti.

(4) V čase neprítomnosti alebo zaneprázdnenia podnikového riaditeľa zastupuje ho v plnom rozsahu jeho právomoci zástupca podľa predpisov o tom vydaných.

(5) Na vymenovanie a odvolanie riaditeľa podniku sa nevzťahujú predpisy o spolupôsobení závodného zastupiteľstva pri prijímaní a zaraďovaní zamestnancov na pracovné miesta, poprípade predpisy o súhlase závodného zastupiteľstva pri prepúšťaní zamestnancov; na ich vymenovanie a odvolanie nie je potrebný súhlas orgánu inak potrebného pri dojednávaní a rozviazaní pracovného pomeru.

§ 14.
Vedenie podnikov.

(1) Podniky štátneho obchodu vedie Ministerstvo vnútorného obchodu zpravidla svojimi hlavnými správami. Pre vedenie jednotlivých podnikov, ktoré nepatria do sústavy podnikov niektorej z hlavných správ, môže minister vnútorného obchodu zriaďovať podnikové správy ako prevádzkové složky ministerstva.

(2) Na čele hlavnej alebo podnikovej správy je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva minister vnútorného obchodu. Je podriadený ministrovi vnútorného obchodu a jemu zodpovedá zo svojej činnosti.

§ 15.
Zmeny v členení.

(1) Minister vnútorného obchodu môže vyňať podnik štátneho obchodu zo svojej pôsobnosti a po dohode s kompetentným ministrom ho odovzdať na opatrenie podľa predpisov, ktoré tomuto ministrovi prislúcha vykonávať.

(2) Minister vnútorného obchodu môže z podniku štátneho obchodu vyňať majetok alebo záväzky a urobiť o nich opatrenie vo vlastnom odbore pôsobnosti, alebo ich po dohode s kompetentným ministrom previesť do jeho právomoci, aby o nich urobil opatrenie vo vlastnom odbore pôsobnosti. Na prechod záväzkov nie je potrebný súhlas veriteľa. Minister vnútorného obchodu môže taktiež začleniť do podniku iný národný majetok.

(3) Opatrenie podľa odseku 2 nie je potrebné tam, kde sa podniky štátneho obchodu dohodly medzi sebou alebo s národným, poprípade komunálnym podnikom o prechode majetkových častí nimi spravovaných, menšej hodnoty, ktoré sú určené na trvalé užívanie. Taká dohoda má účinky vyčlenenia a začlenenia. Výšku hodnoty rozhodnej pre prevody podľa tohto odseku určí minister vnútorného obchodu po dohode s ministrom financií a ostatnými zúčastnenými ministrami.

(4) Minister vnútorného obchodu po dohode s ministrom financií môže na podnik štátneho obchodu preniesť záväzok obchodu preniesť záväzok patriaci k národnému majetku.

Zrušenie podniku štátneho obchodu.

§ 16.

(1) Minister vnútorného obchodu zrušujú po dohode s ministrom financií podnik štátneho obchodu a určí aj, ako sa má s majetkom zrušeného podniku naložiť. O zrušení vydá minister vnútorného obchodu listinu.

(2) Na návrh likvidátora sa zapíše zrušenie podniku do podnikového registra.

(3) Likvidátora vymenúva a odvoláva minister vnútorného obchodu.

§ 17.

(1) Likvidátor smie speňažiť majetok zrušeného podniku štátneho obchodu len pokiaľ o tom neustanoví inak minister vnútorného obchodu.

(2) Likvidačný prebytok zrušeného podniku odvedie likvidátor štátu.

§ 18.
Záložné a iné práva.

(1) Záložné práva viaznúce na majetkových častiach uvedených v § 4 zanikajú bez náhrady a knihový súd ich vymaže na návrh podniku s odvolaním sa na toto nariadenie. Záväzky, pre ktoré bolo záložné právo zriadené, zostávajú nedotknuté.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na prípady, v ktorých vláda povolí výnimku na návrh ministra vnútorného obchodu urobený po dohode s ministrom financií.

(3) Vládne nariadenie č. 62/1951 Sb., o záväzkoch viaznúcich na niektorom znárodnenom majetku a vládne nariadenie č. 97/1952 Sb., o zániku vecných práv na niektorých častiach národného majetku, platia i pre znárodnený obchodný majetok a pre podniky štátneho obchodu.

Prechodné a záverečné ustanovenia.

§ 19.

Opatrenia urobené v shode s ustanoveniami tohto nariadenia predo dňom začiatku jeho účinnosti sa odo dňa opatrení pokladajú za urobené podľa neho. Doterajšie národné podniky obchodné sa stávajú podnikmi štátneho obchodu podľa tohto nariadenia.

§ 20.

Zrušujú sa:

1. §§ 14 a 16 zákona č. 118/1948 Sb., o organizácii veľkoobchodnej činnosti a o znárodnení veľkoobchodných podnikov,
2. §§ 9 a 11 zákona č. 120/1948 Sb., o znárodnení obchodných podnikov s 50 alebo viacerými činnými osobami a
3. §§ 12 a 14 zákona č. 124/1948 Sb., o znárodnení niektorých hostinských a výčapníckych podnikov a ubytovacích zariadení, všetko v znení zákona č. 64/1951 Sb.

§ 21.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom 1. januára 1953; vykoná ho minister vnútorného obchodu po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Zápotocký v. r.

Krajčír v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.